

javaslat a

„Tüskevár. Természet és művészet. Fekete István emlékház”¹

települési/tájegységi/ágazati²

értéktárba történő felvételéhez

Készítette:

Dr. Barna Gábor (név)

..... (aláírás)

Kunszentmárton, 2025. november 27. (település, dátum)

(P. H.)

¹ Kérjük, adja meg a nemzeti érték pontos megnevezését.

² Kérjük, húzza alá a megfelelőt.

I. A JAVASLATTEVŐ ADATAI

1. A javaslatot benyújtó (személy/intézmény/szervezet/vállalkozás) neve:

Dr. Barna Gábor

2. A javaslatot benyújtó személy vagy a kapcsolattartó személy adatai:

Név: Dr. Barna Gábor

Levelezési cím: 1114 Budapest, Bartók Béla út 37. I/7.

Telefonszám: 06-20-9206122

E-mail cím: gaborbarnadr@gmail.com

II. A NEMZETI ÉRTÉK ADATAI

1. A nemzeti érték megnevezése: „Tüskevár” Természet és művészet. Fekete István Emlékház

2. A nemzeti érték szakterületenkénti kategóriák szerinti besorolása:³:

☐ agrár- és élelmiszergazdaság	☐ egészség és életmód	☐ épített környezet
☐ ipari és műszaki megoldások	☒ kulturális örökség	☐ sport
☐ természeti környezet	☐ turizmus	

a szakterületi besorolás indokolása:

irodalmi, kulturális, természetismertető emlékhely

3. A nemzeti érték a magyarországi együtt élő népekhez, az államalkotó tényezőként elismert nemzetiségekhez kapcsolódó érték:

- ☐ igen
amely nemzetiség:⁴
- ☐ nem

4. A nemzeti érték fellelhetőségének helye:

5440 Kunszentmárton, Bercsényi utca 12.

5. Értéktár megnevezése, amelybe a nemzeti érték felvételét kezdeményezik:

☐ Xtelepülési

☒ X tájegységi

☐ ágazati

amely értéktár neve: Kunszentmárton, település értéktár, Jász-Nagykun-Szolnok vármegyei értéktár

6. A nemzeti érték rövid, szöveges bemutatása, egyedi jellemzőinek és történetének leírása, a megjelölt szakterületi kategória indokolása (amennyiben nemzetiséghez kapcsolódó érték,

³ Egy szakterületenkénti kategória megjelölése lehetséges.

⁴ Kérjük, jelölje és nevezze meg, amennyiben magyarországi együtt élő népekhez, az államalkotó tényezőként elismert nemzetiségekhez kapcsolódó az érték.

a nemzetiségi vonatkozások, a nemzetiséghez való kötődés bemutatása):

A természet és az ember kiváló ismerője, az író Fekete István 1952 novembere és 1954 júliusa között Kunszentmártonban egy halászmesterképző tanfolyamon, iskolában tanított. Ez volt az első állandó munkahelye 1949-es elbocsátása óta. A halászati szövetkezetek dolgozóinak halélettant és halászatot oktatott. Jegyzeteiből 1955-ben megjelent a Halászat című tankönyv. Ennek megjelenése törte meg a rá kirótt publikálási tilalmat. Kétéves kunszentmártoni működése idején írta a Kele és a Lutra című regényeket, s kezdte el végső formába önteni a Tüskevár című regényét. Kunszentmártoni napjaiban visszahúzó életet élt, csupán néhány emberrel, családdal volt szorosabb kapcsolata. Kiss Árpád pékmester házában gyakorta időzött, minden megjelent könyvét dedikálta a családnak, amely 26 levelét és két képeslapját őrizte meg. - A kunszentmártoni éveknek, kapcsolatainak és itt írt műveinek állít emléket az Emlékház. Fekete István írásművészetének legfontosabb tárgya a természet, amely azonban a képző- és fotóművészeket is megihleti. A kiállítás egy külön kisgaléria megújuló tárlatain mutatja meg a kerámiaművészet és a festészet természetábrázolásait. A ma élő kunszentmártoni festők mellett régebbi korok festőinek alkotásaiból is válogat. Külön hangsúllyal mutatja meg Rádóczy Gyarmathy Gábor állatokat, vadászatot ábrázoló műveit. A régi istállóban pedig Rádóczy Gyarmathy Gábornak a vadászat történetét megjelenítő hatalmas körkép-vázlata mellett trófeák, preparátumok és diórámák szemléltetik a térség egykori állatvilágát. – A művészeti kiállításokhoz az udvaron halászati bemutató szemléletei a Körös folyó szerepét a település életében. – Az 1840-es években épült egykori parasztház egy sajátos épületelemet is tartalmaz: egy hombárt. Erre építve a gabonátárolás módját is bemutatja. – Kunszentmárton őrizte és őrzi a jeles író emlékezetét. 1989-ben emléktáblát állítottak neki, nevét felvette egy – azóta megszűnt – horgászegyesület. Az emlékház ezt a helyi emlékezetet erősíti azzal is, hogy a szomszédos, Bercsényi u. 14. szám alatti ház (Kiss Árpádék egykori lakóháza) falára emléktáblát helyezett el az emlékházat fenntartó „Köttön Vezér” Honismereti Egyesület.

7. Indokolás az értéktárba történő felvétel mellett:

Fekete István az egyik legolvasottabb magyar író, a természet- és emberszeretet keresztény eszméjének képviselője. Emberi példája, írásművészete a természet, a szülőföld, s tágabb értelemben a haza szeretetére, az embertársak megbecsülésére taníthatja minden kor emberét. Az emlékhely ezt a szellemiséget sugározza, ezért van helye nemcsak a települési, hanem a vármegyei értéktárban is. Az írónak ez az egyedüli vármegyei emlékhelye.

8. A nemzeti értékkel kapcsolatos információt megjelenítő források listája (bibliográfia, honlapok, multimédiás források):

Barna Gábor – Mártonfi Benke Márta: Tüskevár. Természet és művészet. Fekete István Emlékház. Fekete István Kunszentmártonban. Várostanulmányok és néprajzi tanulmányok 29. Kunszentmárton, 2025. 64 pp

Tüskevár. Természet és művészet. Fekete István Emlékház. Az író kunszentmártoni emlékei. Halászati-horgászati bemutató. Guide to the memorial house of István Fekete, writer. h. és é.n. 2025. 12 pp

<https://www.magyarKurir.hu/hirek/-konyveimben-semmi-talpnalyo-frazis-sincs-fekete-istvan-emlekhaz-nyilt-kunszentmartonban> – a megnyitóról beszámoló, sok képpel

9. A nemzeti érték hivatalos weboldalának címe:

<https://www.facebook.com/people/Fekete-Istv%C3%A1n-Eml%C3%A9kh%C3%A1z-Kunszentm%C3%A1rton/61581176654188/>

III. MELLÉKLETEK

1. Az értéktárba felvételre javasolt nemzeti érték fényképe vagy audiovizuális-dokumentációja

Az emlékház facebook-ján számtalan fénykép tekinthető meg:

<https://www.facebook.com/people/Fekete-Istv%C3%A1n-Eml%C3%A9kh%C3%A1z-Kunszentm%C3%A1rton/61581176654188/>

2. A Htv. 1. § (1) bekezdés *m*) pontjának való megfelelést valószínűsítő dokumentumok, támogató és ajánló levelek
3. A javaslatban megadott adatok kezelésére, illetve a benyújtott teljes dokumentáció, - ideértve a csatolt dokumentumok, saját készítésű fényképek és filmek felhasználására is - vonatkozó hozzájáruló nyilatkozat

A javaslatot tevő személy saját írásai, felvételei.

4. A nem saját készítésű dokumentumok szerepeltetése esetén az adott dokumentum tulajdonosának hozzájáruló nyilatkozata a szabad felhasználásról

TÁMOGATÓI NYILATKOZAT

Alulírott támogatom, hogy a

„Tüskevár. Természet és művészet. Fekete István emlékház”

című értéktár javaslatot a Kunszentmártoni Települési Értéktárba jelöljék és felvegyék.

Kelt Kunszentmárton, 2025. 11.

Név: *Horváth Zoltán*

Cím elérhetősége: *5440 Kunszentmárton
Vörösmarty u. 18.*

TÁMOGATÓI NYILATKOZAT

Alulírott támogatom, hogy a

„Tüskevár. Természet és művészet. Fekete István emlékház”

című értéktár javaslatot a Kunszentmártoni Települési Értéktárba jelöljék és felvegyék.

Kelt Kunszentmárton, 2025. 11.

Név:

Balogh Norbert

Cím elérhetősége:

5640, Kunszentmárton,
Csongrádi út 31.

TÁMOGATÓI NYILATKOZAT

Alulírott támogatom, hogy a

„Tüskevár. Természet és művészet. Fekete István emlékház”

című értéktár javaslatot a Kunszentmártoni Települési Értéktárba jelöljék és felvegyék.

Kelt Kunszentmárton, 2025. 11.

Név:

Keny László

Cím elérhetősége:

Kunszentmárton, Széchenyi u. 11/A

TÁMOGATÓI NYILATKOZAT

Alulírott támogatom, hogy a

„Tüskevár. Természet és művészet. Fekete István emlékház”

című értéktár javaslatot a Kunszentmártoni Települési Értéktárba jelöljék és felvegyék.

Kelt Kunszentmárton, 2025. 11. ,,,.,.

Név: *Molnár Bernadett*

Cím elérhetősége: *5440 Kunszentmárton, Kertész B. u. 10.*

TÁMOGATÓI NYILATKOZAT

Alulírott támogatom, hogy a

„Tüskevár. Természet és művészet. Fekete István emlékház”

című értéktár javaslatot a Kunszentmártoni Települési Értéktárba jelöljék és felvegyék.

Kelt Kunszentmárton, 2025. 11.

Név: *Bulyás György*

Cím elérhetősége: *5440 KUNSZENTMARTON HEDETKY U. 19.*

György Bulyás

TÁMOGATÓI NYILATKOZAT

Alulírott támogatom, hogy a

„Tüskevár. Természet és művészet. Fekete István emlékház”

című értéktár javaslatot a Kunszentmártoni Települési Értéktárba jelöljék és felvegyék.

Kelt Kunszentmárton, 2025. 11.

Név: DR. LOVASNÉ BENKE MÁRTA

Cím elérhetősége: martonfibenke@gmail.com